

kad ovo pismo — zar ni jedna pučka škola u po-
ljini nije primila. Moglo ga se je barem objelodaniti
u nekoliko brojeva „Dalmatinskog Objavitelja“, kako
je to svjedobno godine 1870 bio u (u brojevima
94, 95, 98, 99 i 100 istog lista) objelodanjen on-
danji provizorni „školski i nastavni red“, ter tako
pružiti priliku, da se zanimajući, a u prvom redu
oni, koji ga izvršivati imaju, njime i upoznaju.

„Novi je „definitivni školski i nastavni red“
obsežno, i na modernim uzgojnim načelima dosta
vješto sastavljen.“

Sastoji se od 223 paragrafa, a podijeljen je u
četiri glave i u zaglavne odredbe. Odredimo da se
u kratko osvrnemo na svaku pojedinu glavu ovog
„reda“, i spomenemo znamenitije i glavnije para-
grafe u njima.

I. Obća pučka škola.

Prva glava, koja je, budi mimogred spomenu-
to, najdulja u cijelom ovom „nastavnom redu“, bavi
se o obćoj pučkoj školi, a posvećen joj je 151 §.
Koji su razdijeljeni u jedanaest odjelaka, zasjecajućih
u sve ono, što je u nepodređenom odnosu sa pučkom
školom. Nastojati ćemo, da naučimo redom o svakom
odjelu ono, što je najvažnije i po našem
skromnomu sudu najzanimitije.

1. Prvi odjel — prve glave — razlaže kroz
prvih 19 paragrafa „o uređenju pučke škole“. Zgodno
je i dosta tačno i objektivno označeno, kako
da bude uređena pučka škola obzirom na svoju
veliku uzgojnu zadaću, da je povedena rječi o osobitim
odlukama, koje se ne imale izvršiti pri prepravama
o nastavnom ili kojem drugom zemaljskom jeziku, o
ravnajući broja razreda, o oznaci raznih kategorija
pučke škole, o poučavanju u jednom razredu, o po-
uci u vjeri, o posebnim naučnim osnovama, o
školskim vrtovima i radu školskih dječaka u istima,
o njegovanju igara i tjelesnih vježba, o trajanju školskog
doba, o posebnim polakšicama u pohađanju, o
razdijelu naučnim sati, o ponovnim sredstvima i
sljedom.

Tumačeći u § 3. o broju razreda, veli ova mi-
nistarska naredba, da se ima dokle je moguće prema
tome naravati, koliko je u školskom području djece
obvezane na polazak i koliko je učiteljskih mjesta,
što su u školi sistematizovana na osnovu dotičnih za-
kaznih odredaba.

Broj djece je pak u velikom dijelu naših oso-
bitno jednorazrednih mješovitih škola tako velik, da
prelazi svaku zakonsku granicu, pa da se razred po
ovom nastavnom redu ne znao kako dieliti i razdje-
ljuje u odjele ili grupe, ipak bi i badnje nastavnik
preoberećen ostao.

O naukovnoj svrsi i nedjeljom broju sati za
svaki stepen poučavanja ik, za pojedini nastavni pred-
met, po § 5. i 6. i 7. i 8. i 9. i 10. i 11. i 12. i 13. i 14. i 15. i 16. i 17. i 18. i 19. i 20. i 21. i 22. i 23. i 24. i 25. i 26. i 27. i 28. i 29. i 30. i 31. i 32. i 33. i 34. i 35. i 36. i 37. i 38. i 39. i 40. i 41. i 42. i 43. i 44. i 45. i 46. i 47. i 48. i 49. i 50. i 51. i 52. i 53. i 54. i 55. i 56. i 57. i 58. i 59. i 60. i 61. i 62. i 63. i 64. i 65. i 66. i 67. i 68. i 69. i 70. i 71. i 72. i 73. i 74. i 75. i 76. i 77. i 78. i 79. i 80. i 81. i 82. i 83. i 84. i 85. i 86. i 87. i 88. i 89. i 90. i 91. i 92. i 93. i 94. i 95. i 96. i 97. i 98. i 99. i 100. i 101. i 102. i 103. i 104. i 105. i 106. i 107. i 108. i 109. i 110. i 111. i 112. i 113. i 114. i 115. i 116. i 117. i 118. i 119. i 120. i 121. i 122. i 123. i 124. i 125. i 126. i 127. i 128. i 129. i 130. i 131. i 132. i 133. i 134. i 135. i 136. i 137. i 138. i 139. i 140. i 141. i 142. i 143. i 144. i 145. i 146. i 147. i 148. i 149. i 150. i 151. i 152. i 153. i 154. i 155. i 156. i 157. i 158. i 159. i 160. i 161. i 162. i 163. i 164. i 165. i 166. i 167. i 168. i 169. i 170. i 171. i 172. i 173. i 174. i 175. i 176. i 177. i 178. i 179. i 180. i 181. i 182. i 183. i 184. i 185. i 186. i 187. i 188. i 189. i 190. i 191. i 192. i 193. i 194. i 195. i 196. i 197. i 198. i 199. i 200. i 201. i 202. i 203. i 204. i 205. i 206. i 207. i 208. i 209. i 210. i 211. i 212. i 213. i 214. i 215. i 216. i 217. i 218. i 219. i 220. i 221. i 222. i 223. i 224. i 225. i 226. i 227. i 228. i 229. i 230. i 231. i 232. i 233. i 234. i 235. i 236. i 237. i 238. i 239. i 240. i 241. i 242. i 243. i 244. i 245. i 246. i 247. i 248. i 249. i 250. i 251. i 252. i 253. i 254. i 255. i 256. i 257. i 258. i 259. i 260. i 261. i 262. i 263. i 264. i 265. i 266. i 267. i 268. i 269. i 270. i 271. i 272. i 273. i 274. i 275. i 276. i 277. i 278. i 279. i 280. i 281. i 282. i 283. i 284. i 285. i 286. i 287. i 288. i 289. i 290. i 291. i 292. i 293. i 294. i 295. i 296. i 297. i 298. i 299. i 300. i 301. i 302. i 303. i 304. i 305. i 306. i 307. i 308. i 309. i 310. i 311. i 312. i 313. i 314. i 315. i 316. i 317. i 318. i 319. i 320. i 321. i 322. i 323. i 324. i 325. i 326. i 327. i 328. i 329. i 330. i 331. i 332. i 333. i 334. i 335. i 336. i 337. i 338. i 339. i 340. i 341. i 342. i 343. i 344. i 345. i 346. i 347. i 348. i 349. i 350. i 351. i 352. i 353. i 354. i 355. i 356. i 357. i 358. i 359. i 360. i 361. i 362. i 363. i 364. i 365. i 366. i 367. i 368. i 369. i 370. i 371. i 372. i 373. i 374. i 375. i 376. i 377. i 378. i 379. i 380. i 381. i 382. i 383. i 384. i 385. i 386. i 387. i 388. i 389. i 390. i 391. i 392. i 393. i 394. i 395. i 396. i 397. i 398. i 399. i 400. i 401. i 402. i 403. i 404. i 405. i 406. i 407. i 408. i 409. i 410. i 411. i 412. i 413. i 414. i 415. i 416. i 417. i 418. i 419. i 420. i 421. i 422. i 423. i 424. i 425. i 426. i 427. i 428. i 429. i 430. i 431. i 432. i 433. i 434. i 435. i 436. i 437. i 438. i 439. i 440. i 441. i 442. i 443. i 444. i 445. i 446. i 447. i 448. i 449. i 450. i 451. i 452. i 453. i 454. i 455. i 456. i 457. i 458. i 459. i 460. i 461. i 462. i 463. i 464. i 465. i 466. i 467. i 468. i 469. i 470. i 471. i 472. i 473. i 474. i 475. i 476. i 477. i 478. i 479. i 480. i 481. i 482. i 483. i 484. i 485. i 486. i 487. i 488. i 489. i 490. i 491. i 492. i 493. i 494. i 495. i 496. i 497. i 498. i 499. i 500. i 501. i 502. i 503. i 504. i 505. i 506. i 507. i 508. i 509. i 510. i 511. i 512. i 513. i 514. i 515. i 516. i 517. i 518. i 519. i 520. i 521. i 522. i 523. i 524. i 525. i 526. i 527. i 528. i 529. i 530. i 531. i 532. i 533. i 534. i 535. i 536. i 537. i 538. i 539. i 540. i 541. i 542. i 543. i 544. i 545. i 546. i 547. i 548. i 549. i 550. i 551. i 552. i 553. i 554. i 555. i 556. i 557. i 558. i 559. i 560. i 561. i 562. i 563. i 564. i 565. i 566. i 567. i 568. i 569. i 570. i 571. i 572. i 573. i 574. i 575. i 576. i 577. i 578. i 579. i 580. i 581. i 582. i 583. i 584. i 585. i 586. i 587. i 588. i 589. i 590. i 591. i 592. i 593. i 594. i 595. i 596. i 597. i 598. i 599. i 600. i 601. i 602. i 603. i 604. i 605. i 606. i 607. i 608. i 609. i 610. i 611. i 612. i 613. i 614. i 615. i 616. i 617. i 618. i 619. i 620. i 621. i 622. i 623. i 624. i 625. i 626. i 627. i 628. i 629. i 630. i 631. i 632. i 633. i 634. i 635. i 636. i 637. i 638. i 639. i 640. i 641. i 642. i 643. i 644. i 645. i 646. i 647. i 648. i 649. i 650. i 651. i 652. i 653. i 654. i 655. i 656. i 657. i 658. i 659. i 660. i 661. i 662. i 663. i 664. i 665. i 666. i 667. i 668. i 669. i 670. i 671. i 672. i 673. i 674. i 675. i 676. i 677. i 678. i 679. i 680. i 681. i 682. i 683. i 684. i 685. i 686. i 687. i 688. i 689. i 690. i 691. i 692. i 693. i 694. i 695. i 696. i 697. i 698. i 699. i 700. i 701. i 702. i 703. i 704. i 705. i 706. i 707. i 708. i 709. i 710. i 711. i 712. i 713. i 714. i 715. i 716. i 717. i 718. i 719. i 720. i 721. i 722. i 723. i 724. i 725. i 726. i 727. i 728. i 729. i 730. i 731. i 732. i 733. i 734. i 735. i 736. i 737. i 738. i 739. i 740. i 741. i 742. i 743. i 744. i 745. i 746. i 747. i 748. i 749. i 750. i 751. i 752. i 753. i 754. i 755. i 756. i 757. i 758. i 759. i 760. i 761. i 762. i 763. i 764. i 765. i 766. i 767. i 768. i 769. i 770. i 771. i 772. i 773. i 774. i 775. i 776. i 777. i 778. i 779. i 780. i 781. i 782. i 783. i 784. i 785. i 786. i 787. i 788. i 789. i 790. i 791. i 792. i 793. i 794. i 795. i 796. i 797. i 798. i 799. i 800. i 801. i 802. i 803. i 804. i 805. i 806. i 807. i 808. i 809. i 810. i 811. i 812. i 813. i 814. i 815. i 816. i 817. i 818. i 819. i 820. i 821. i 822. i 823. i 824. i 825. i 826. i 827. i 828. i 829. i 830. i 831. i 832. i 833. i 834. i 835. i 836. i 837. i 838. i 839. i 840. i 841. i 842. i 843. i 844. i 845. i 846. i 847. i 848. i 849. i 850. i 851. i 852. i 853. i 854. i 855. i 856. i 857. i 858. i 859. i 860. i 861. i 862. i 863. i 864. i 865. i 866. i 867. i 868. i 869. i 870. i 871. i 872. i 873. i 874. i 875. i 876. i 877. i 878. i 879. i 880. i 881. i 882. i 883. i 884. i 885. i 886. i 887. i 888. i 889. i 890. i 891. i 892. i 893. i 894. i 895. i 896. i 897. i 898. i 899. i 900. i 901. i 902. i 903. i 904. i 905. i 906. i 907. i 908. i 909. i 910. i 911. i 912. i 913. i 914. i 915. i 916. i 917. i 918. i 919. i 920. i 921. i 922. i 923. i 924. i 925. i 926. i 927. i 928. i 929. i 930. i 931. i 932. i 933. i 934. i 935. i 936. i 937. i 938. i 939. i 940. i 941. i 942. i 943. i 944. i 945. i 946. i 947. i 948. i 949. i 950. i 951. i 952. i 953. i 954. i 955. i 956. i 957. i 958. i 959. i 960. i 961. i 962. i 963. i 964. i 965. i 966. i 967. i 968. i 969. i 970. i 971. i 972. i 973. i 974. i 975. i 976. i 977. i 978. i 979. i 980. i 981. i 982. i 983. i 984. i 985. i 986. i 987. i 988. i 989. i 990. i 991. i 992. i 993. i 994. i 995. i 996. i 997. i 998. i 999. i 1000. i 1001. i 1002. i 1003. i 1004. i 1005. i 1006. i 1007. i 1008. i 1009. i 1010. i 1011. i 1012. i 1013. i 1014. i 1015. i 1016. i 1017. i 1018. i 1019. i 1020. i 1021. i 1022. i 1023. i 1024. i 1025. i 1026. i 1027. i 1028. i 1029. i 1030. i 1031. i 1032. i 1033. i 1034. i 1035. i 1036. i 1037. i 1038. i 1039. i 1040. i 1041. i 1042. i 1043. i 1044. i 1045. i 1046. i 1047. i 1048. i 1049. i 1050. i 1051. i 1052. i 1053. i 1054. i 1055. i 1056. i 1057. i 1058. i 1059. i 1060. i 1061. i 1062. i 1063. i 1064. i 1065. i 1066. i 1067. i 1068. i 1069. i 1070. i 1071. i 1072. i 1073. i 1074. i 1075. i 1076. i 1077. i 1078. i 1079. i 1080. i 1081. i 1082. i 1083. i 1084. i 1085. i 1086. i 1087. i 1088. i 1089. i 1090. i 1091. i 1092. i 1093. i 1094. i 1095. i 1096. i 1097. i 1098. i 1099. i 1100. i 1101. i 1102. i 1103. i 1104. i 1105. i 1106. i 1107. i 1108. i 1109. i 1110. i 1111. i 1112. i 1113. i 1114. i 1115. i 1116. i 1117. i 1118. i 1119. i 1120. i 1121. i 1122. i 1123. i 1124. i 1125. i 1126. i 1127. i 1128. i 1129. i 1130. i 1131. i 1132. i 1133. i 1134. i 1135. i 1136. i 1137. i 1138. i 1139. i 1140. i 1141. i 1142. i 1143. i 1144. i 1145. i 1146. i 1147. i 1148. i 1149. i 1150. i 1151. i 1152. i 1153. i 1154. i 1155. i 1156. i 1157. i 1158. i 1159. i 1160. i 1161. i 1162. i 1163. i 1164. i 1165. i 1166. i 1167. i 1168. i 1169. i 1170. i 1171. i 1172. i 1173. i 1174. i 1175. i 1176. i 1177. i 1178. i 1179. i 1180. i 1181. i 1182. i 1183. i 1184. i 1185. i 1186. i 1187. i 1188. i 1189. i 1190. i 1191. i 1192. i 1193. i 1194. i 1195. i 1196. i 1197. i 1198. i 1199. i 1200. i 1201. i 1202. i 1203. i 1204. i 1205. i 1206. i 1207. i 1208. i 1209. i 1210. i 1211. i 1212. i 1213. i 1214. i 1215. i 1216. i 1217. i 1218. i 1219. i 1220. i 1221. i 1222. i 1223. i 1224. i 1225. i 1226. i 1227. i 1228. i 1229. i 1230. i 1231. i 1232. i 1233. i 1234. i 1235. i 1236. i 1237. i 1238. i 1239. i 1240. i 1241. i 1242. i 1243. i 1244. i 1245. i 1246. i 1247. i 1248. i 1249. i 1250. i 1251. i 1252. i 1253. i 1254. i 1255. i 1256. i 1257. i 1258. i 1259. i 1260. i 1261. i 1262. i 1263. i 1264. i 1265. i 1266. i 1267. i 1268. i 1269. i 1270. i 1271. i 1272. i 1273. i 1274. i 1275. i 1276. i 1277. i 1278. i 1279. i 1280. i 1281. i 1282. i 1283. i 1284. i 1285. i 1286. i 1287. i 1288. i 1289. i 1290. i 1291. i 1292. i 1293. i 1294. i 1295. i 1296. i 1297. i 1298. i 1299. i 1300. i 1301. i 1302. i 1303. i 1304. i 1305. i 1306. i 1307. i 1308. i 1309. i 1310. i 1311. i 1312. i 1313. i 1314. i 1315. i 1316. i 1317. i 1318. i 1319. i 1320. i 1321. i 1322. i 1323. i 1324. i 1325. i 1326. i 1327. i 1328. i 1329. i 1330. i 1331. i 1332. i 1333. i 1334. i 1335. i 1336. i 1337. i 1338. i 1339. i 1340. i 1341. i 1342. i 1343. i 1344. i 1345. i 1346. i 1347. i 1348. i 1349. i 1350. i 1351. i 1352. i 1353. i 1354. i 1355. i 1356. i 1357. i 1358. i 1359. i 1360. i 1361. i 1362. i 1363. i 1364. i 1365. i 1366. i 1367. i 1368. i 1369. i 1370. i 1371. i 1372. i 1373. i 1374. i 1375. i 1376. i 1377. i 1378. i 1379. i 1380. i 1381. i 1382. i 1383. i 1384. i 1385. i 1386. i 1387. i 1388. i 1389. i 1390. i 1391. i 1392. i 1393. i 1394. i 1395. i 1396. i 1397. i 1398. i 1399. i 1400. i 1401. i 1402. i 1403. i 1404. i 1405. i 1406. i 1407. i 1408. i 1409. i 1410. i 1411. i 1412. i 1413. i 1414. i 1415. i 1416. i 1417. i 1418. i 1419. i 1420. i 1421. i 1422. i 1423. i 1424. i 1425. i 1426. i 1427. i 1428. i 1429. i 1430. i 1431. i 1432. i 1433. i 1434. i 1435. i 1436. i 1437. i 1438. i 1439. i 1440. i 1441. i 1442. i 1443. i 1444. i 1445. i 1446. i 1447. i 1448. i 1449. i 1450. i 1451. i 1452. i 1453. i 1454. i 1455. i 1456. i 1457. i 1458. i 1459. i 1460. i 1461. i 1462. i 1463. i 1464. i 1465. i 1466. i 1467. i 1468. i 1469. i 1470. i 1471. i 1472. i 1473. i 1474. i 1475. i 1476. i 1477. i 1478. i 1479. i 1480. i 1481. i 1482. i 1483. i 1484. i 1485. i 1486. i 1487. i 1488. i 1489. i 1490. i 1491. i 1492. i 1493. i 1494. i 1495. i 1496. i 1497. i 1498. i 1499. i 1500. i 1501. i 1502. i 1503. i 1504. i 1505. i 1506. i 1507. i 1508. i 1509. i 1510. i 1511. i 1512. i 1513. i 1514. i 1515. i 1516. i 1517. i 1518. i 1519. i 1520. i 1521. i 1522. i 1523. i 1524. i 1525. i 1526. i 1527. i 1528. i 1529. i 1530. i 1531. i 1532. i 1533. i 1534. i 1535. i 1536. i 1537. i 1538. i 1539. i 1540. i 1541. i 1542. i 1543. i 1544. i 1545. i 1546. i 1547. i 1548. i 1549. i 1550. i 1551. i 1552. i 1553. i 1554. i 1555. i 1556. i 1557. i 1558. i 1559. i 1560. i 1561. i 1562. i 1563. i 1564. i 1565. i 1566. i 1567. i 1568. i 1569. i 1570. i 1571. i 1572. i 1573. i 1574. i 1575. i 1576. i 1577. i 1578. i 1579. i 1580. i 1581. i 1582. i 1583. i 1584. i 1585. i 1586. i 1587. i 1588. i 1589. i 1590. i 1591. i 1592. i 1593. i 1594. i 1595. i 1596. i 1597. i 1598. i 1599. i 1600. i 1601. i 1602. i 1603. i 1604. i 1605. i 1606. i 1607. i 1608. i 1609. i 1610. i 1611. i 1612. i 1613. i 1614. i 1615. i 1616. i 1617. i 1618. i 1619. i 1620. i 1621. i 1622. i 1623. i 1624. i 1625. i 1626. i 1627. i 1628. i 1629. i 1630. i 1631. i 1632. i 1633. i 1634. i 1635. i 1636. i 1637. i 1638. i 1639. i 1640. i 1641. i 1642. i 1643. i 1644. i 1645. i 1646. i 1647. i 1648. i 1649. i 1650. i 1651. i 1652. i 1653. i 1654. i 1655. i 1656. i 1657. i 1658. i 1659. i 1660. i 1661. i 1662. i 1663. i 1664. i 1665. i 1666. i 1667. i 1668. i 1669. i 1670. i 1671. i 1672. i 1673. i 1674. i 1675. i 1676. i 1677. i 1678. i 1679. i 1680. i 1681. i 1682. i 1683. i 1684. i 1685. i 1686. i 1687. i 1688. i 1689. i 1690. i 1691. i 1692. i 1693. i 1694. i 1695. i 1696. i 1697. i 1698. i 1699. i 1700. i 1701. i 1702. i 1703. i 1704. i 1705. i 1706. i 1707. i 1708. i 1709. i 1710. i 1711. i 1712. i 1713. i 1714. i 1715. i 1716. i 1717. i 1718. i 1719. i 1720. i 1721. i 1722. i 1723. i 1724. i 1725. i 1726. i 1727. i 1728. i 1729. i 1730. i 1731. i 1732. i 1733. i 1734. i 1735. i 1736. i 1737. i 1738. i 1739. i 1740. i 1741. i 1742. i 1743. i 1744. i 1745. i 1746. i 1747. i 1748. i 1749. i 175

...k. poštarski opremač iz Zlosla, osoba po-
...u uzvazna, mogao bi mnogo pripovijdati što
...u arnici tri i petnaest godina.

Ovo su sve činjenice, iz kojih jasno iziđe kako
Sudac mjesto da odje u susret strankama i da im
prva zaštiti, on ih na sve načine proganja, zlorabi
svu disciplinarnu moć i cijelo je pravništvo ogrorčeno
i bez ikakve vjere i pouzdanja u sudca.

Hadnici sudanisu na čer razvijeni, tako da
stranke kada dolaze, moraju pomoć žigke de-
tate potroćiti soti. U zemljopisnom uredu stranke
u veće, kad im treba kakav podatak, neimaju po-
telaia svjlosti.

Majke u zatvoru sa djetetom morale su u
svjedkoj tačici razvijati ga i povijati s nestašice je-
ne same viece u toj kući nevojice.

Ovo je drug. zimna godina, da sudska po-
nješa nitu ugrijava. Ako je sudac bez ikakvog
zaklanjanja prema podčinjenim činovnicima i silu ih
da znaju tje, nije ni dopušteno da slično radi sa
strankama koje, posto moraju stajati u uredu od-
grivne glave, imaju kravo zaklanjati i potrađiti
bluu.

I ovako, i ako ne u savršenoj slici, svrsavano
obolodajenjem pogodnijeg jetojisa kotarskoga
na dan Tesneme.

DOPISI.

Imotski.

...k. porezni ured plaće. Poglavarstvo se ne
...k. blaženom erom veleničkog gosp. Gre-
...k. bogadija se još i gore.

...k. kodjer izmecu njegovih činovnika biva sve
...k. međusobnih prepriaka i tužaba kod suda.

...k. imali smo poznatu kazenu razpravu
...k. pred borotom u Spljtu (bivšeg tajnika ovog Poglava-
...k. varstva) gosp. Kročić, iz koje se je moglo najbolje
...k. razabrat i po samom mišljenju dotičnih činitelja,
...k. kakvi turski red vladia kod ovog mjestnog Poglava-
...k. varstva.

Da ne navedemo drugih činjenica i ponašanje
privatno, osobne mrzine, proganjanja itd., što je više
ili manje već javna tajna, očito se, da uzprkos
svemu tome nadležna vlast možda još i danas u dva-
desetom vijeku trpiti ovakog Paša na upravi jednog
od najvećih i darvo od turaka oblasnih kotara.

VIJESTI.

Iz Uredništva. Kako će biti naši čitatelji
opazili po koji broj naše lista neizdaje ili je manjk-
av, ali tomu je mnoge važnih uzroka, koji postaju
veći i opravdani kad se promisli da izdavanje list-
a. Znamo ovo, ima skoro jedina čina. Tko pozna
osobitu ne shvaća uređivanje jednog lista, zna da se
svim napinjemo koliko možemo da doskočimo svim
poteškoćam. Gdjejad je u onemogućeno ili prazni-
čena ili radi pošte itd. pomislimo da će naši pred-
ložnici shvatiti naš položaj i oprostiti svako po-
manjkanje.

Obećanja za buduću ne ćemo činiti jer evo
već više od godine dana da smo izvrstni kušnjak, u
poteškoćam, proganjanjima kao nijedan hrvatski list,
i dok se proti svim tim nepravicam i neurednosti-
ma moramo naprezati ne možemo ni misliti na Bog
za koji napredak. Glavno nam je da se održimo,
pazimo osvojećeni da će nas u tom podpomagati
i naši prijatelji, a mi ćemo s naše strane učiniti što
možemo i kako i koliko možemo.

Za ravnanje naših prijatelja javljamo im još, da
u našem gradu nema tiskarne koja bi mogla izdava-
nju koju novina. Nema ni jedne takove tiskarne.
Ima već druga godina da smo pitali dozvolu za
iskaranje. Kupili smo stroj, kupili smo sve potrebni-
tate te dozvole još nema. Tim nam se nanasa
ogromna šteta. Ovakvo nam dočim u Dubrovniku
gde ima više tiskarna odmah je dozvoljeno. I u
Spljtu je odmah dozvoljeno premda tu imadu tri
većke tiskarne. U Spljtu je jače dozvola uzsljedila
dok nas utok još visi.

Mi nemamo ništa protiv tim dozvolam, ali
zašto se proti nam postupka kao proti nikomu drugo-
mu zašto se i nam ne kroj pravica?

Eto, naši prijatelji treba da su ustupljivi, a
ljudi e vrijeme kad ćemo im se odužiti.

Veliki ples „Hrvatskog Sokola“ uređen je
na 2. veljače. Obdržavat će se u druženjem pro-
torijama, a bit će skopčan s liričjom, vuenje koje
liedit će dan iz plesa t. j. na 8. veljača u 4 sata
po polne. Izložba darova poklonjenih za lutriju bit
je otvorena 29. siječnja do u oči plesa. Nema sumnje
omni, da će se i ove godine prijatelji našeg „Soko-
la“ izkazati u plemenitom natjecanju oko kupova-
nja lutrijskih srećaka, koje su se počele razprodati
od dana.

Danica. Tako se zove „Sloboda učiteljska šteta-
na i posmrtna zadruga“ u Grubišnompolju, te pro-
kolorirana tvrđka pekr. sudbenom stolu u Bjelovaru.
Srbija je zadruga, da s oboljša materijalno
stanje svojih članova, a zadrugarima može postati svaka

neporočna i punoljetna osoba bez razlike sta-
boravišta.

Djelovanje zadruge proteže se na Austru-
arsku monarkiju i okupirane pokrajine.

Poslovni dio iznosi 120 K. Slovi: Stotin
deset kruna a plaća se u mjesečnim unapredni
brojcima po jednu krunu.

Upisnica za taj stodin odplać 3 kruna
za knjižicu 20 fil.

Osim toga obstoji i posmrtni odjel te član-
odno njegovi nasljednici dobivaju posmrtnu
pomoć od 2000 kruna nakon popunjenja svojega
na 1200 članova. Svaki član može biti upisan u
kola no u jednom kolu nemože biti više puta upi-
san, već samo jedanputa.

U članstvo za posmrtnu pripomoć prima-
mo podpuno zdravi ljudi koji nisu prešli 60
zivota.

Tko bude za člana primljen u posmrtnu
dužan je uplatiti ako i ne odmah, ali ipak naj-
4 kruna upisnice i posle za sličnu smrti koga
u kolu, u kome je on član.

Zadruga ne proteže posta i na nečlanove
ima posla sa članovima, i zato imadu članovi
su primljeni u štednje i u posmrtni odjel prave-
na zajmove.

Sve pomisli i činosti mogu se saznati iz dru-
gih priručnika i iz časopisa „Učiteljskog Glasnika“
koj stoji za godinu 6 kruna.

Ova je zadruga humanu poduzeće i nebi nitke
smio manjkati u toj zadrugi, tko imade obitelji,
jer se ne zna, kad će tko prije ili posle umrieti, a
ipak je sa malom štednjom obiskrio svoju obitelj.

Pozivaja se učitelji, profesori, svetečnici, ži-
novnici, trgovci, obrtnici kao i seljaci, da odmah
stupu u članstvo „Danice“ a to mogu učiniti i bez
jednog filira, ako se jave dopisnicom na upravu
„Danice“ u Grubišnompolju, i potom će im se slati
pristupnice radi upisivanja.

Naše geslo :

Jedan za sve, a svi za jednoga!
I druga: Ljubi bližnjega svoga kao sam sebe!
Uprava „Danice“ u Grubišnompolju.

Čestitka. Svim mojim vrlo cijenjenim gostima
i znanjcima srdačno želim Sretnu Novu godinu.

Ivan Zelimir Dračar

Šibenik-Knin.

Nadopunjeni ispiti u Beču: Dostavljamo do
znanja svim pravnicima, koji kane položiti nadopu-
bene pravne državne ispite na hrvatskom jeziku u
Beču, da je „Hrvatsko pripomoćno društvo“ u Beču
pripravno dati potrebite obavijesti o ispitima svakom
djaku. — Adresa: VIII. Lerchenfeldstr. 44.

Namjешtništvo odobriše i ustrojenoje „Učiteljskog
društva za žitbež i siviški kotar šibenski, sa sjedi-
štem u Šibeniku, odukom 27.12.1906 br. 48334/VIII
te će se isto što prije konstituirati i zatražiti posjedbo-
vne zakonitog obstanaka. Dan konstituiranja bit će
članovima društva navremno označen.

**Prinosi Drazbi Sv. Ćirila i Metoda u
Istri.** Ovdasnja podružnica družbe Sv. Ćirila i Me-
tada primila je od Ugledne Obćine Šibenske K 500
(petsto) za god. 1906 i to kao godišnji prinos gla-
sovan po obćinskom vijecu.

Od gosp. Nikole Subotica K 2, u mjesto česti-
tanja o novoj godini.

Od go-p. Sime Antića K 201 skupljene u
veselom društvu.

U počast smrti blagopokojne Kate ud. Novak,
od P. N. Gg.

Vjekoslav Medića K 2 — Andjeo Duka 1 —
Iran Bergočević 5 — Keste Jadrović 1 — Obitelj
Ivan 3 — Birkard Giovanizio 2 — Ivo Milić 3 —
Grko Koštan-Markov 2 — Nikola Subotić 3 — Jo-
sip Trlaja 2 — Antun Vencler 2 — Iviša Zorić 1 —
Niko Blažević 1 — Grgo Čular 1 — prof.
Kladije Barhetti 2 — Nikola Skočić 2 — Franjo
Schiller 3.

U počast smrti blagop. Srećka pl. Sigoreo,
Don Vicko J. Škarpa K 2.

Ukupno	K 542:02
Prija izkazanih	966:79
Svega	K 1508:81

Napried za našu Istru!

Konferenciji Sv. Vinka de Paoli u Šibe-
niku darovao je o Božićnim Blagdanim Presvjedli i
Prepostovani Pragošpodin Dr. Vicko Pulisčić biskup
Šibenski K 50.

P. N. gospodin Giovanni Cuzmich K 10.

Uprava društva najsrdačnije blagodari, veliko-
dušnim darovateljima!

Plemenit dar. Na proglas Obćine Šibanske za
uredjenje siromaštva u Šibeniku najprije se odazvao
naš sugrađanin gosp. Dujo Baranović, veleposjed-
nik u Benkovcu, poslaviš u tu svrhu liep doprinos
od 200 K. — Dok je nadati se, da će ga i mnogi
drugi slediti u tom pobjavalom primjeru, stavljamo
i mi sa svoje strane vraso na sree cieleme građan-
stvu plemenit misao i skrb za uredjenje siromaštva,
za koje se zanimani odboraci i istituje živo zau-
zimlju.

Pokloniše na korist „Ubožnog doma“.
Dr. J. Gazzari za Božićne blagdane i mlado
siromaštva ubož. doma K 5.—

J. Gazzari da počasti uspomenu p.
Kate Novak 2.—

Dr. Sirovica da počasti uspomenu p.
Kate Novak 2.—

Dr. Sirovica da počasti uspomenu
p. Kate Novak 1.—

Dr. Kovacev da počasti uspomenu p.
Kate Novak 5.—

Dr. Novak iz Drnisa da počasti uspo-
menu p. Kate Novak 4.—

Dr. Vicko Škarpa da počasti uspomenu
p. Kate Novak 2.—

Dr. monik Ivan Vidović da počasti uspo-
menu p. Kate Novak 2.—

Dr. Obitelj u Šibeniku da počaste uspomenu
p. Kate Novak 12.—

Dr. Obitelj u Trsta da počasti uspomenu
p. Kate Novak 5.—

Dr. Gg. Čuoovnici poste i brzjava u
Šibeniku da počaste uspomenu p.
Kate Novak 24.—

Častna Obitelj Sikovski 5.—
Obitelj Pauri 6.—

Uprava društva svesrdno zahvaljuje!

✓ Tvrđka O. Steinbeis već je namakla potrebiti
mehanizam za namještenje shodne elektricne cen-
trale s parnom motornom silom, iz koje će ciele
skladište i obližnje pomješće bit razsvjetljeno elek-
tričnom svjetlošću i odakle će se dovajati sila u po-
sodne strojeve za izkrcavanje većeg drvenog mate-
rijala, osobito dugih i težkih balvana.

✓ U Crnici (Šibenik) namjerava „Rimsko druž-
vo“ ustanoviti tvornicu za pravlanje umjetnog
gnojiva.

Prvi snieg imali smo ove godine u Šibeniku
29. prosinca. Padao je čitav dan i dobro zapao.
Ipak nije bilo ostre zime, jer bez bure.

Uvukao se u parobrod. Na Tomiđe njekakav
Matko Graždanić iz Skradina ukrao se na parobrod
„Ugar. parob. društva“ pod izlikom, da je trhonasa
u sauo u sobe, te počeo pretraživati po posteljama,
davljen redarima, bio je od ovih ubiceu i baš od
Ivrije Guberine. Doveden u obćinski aps, stao se žes-
toko obrarati na redara, tako da ga je i ozledio.
Eriavljen sudu dobio je liepu jabuku za mlado ljeto
18-18 mjeseca tamnice.

† Kata ud. Nova rođj Rakić, dobra i čestita
starija, preminula je u prošli petak (28/12) nakon
teška bolovanja u 71.0j svojoj godini. Uzorna majka,
pobjojila je brojni porod sebi i gradu na diku, te je
pokoje i zadrževajak zaokupila svoje blage oči. U
slobotu po podne bio joj liep spirovod. Pokojnici bila
lika zemlja, a rodbini i svojti naše najtoplije sau-
ješće!

✓ Dramatsko družvo pod ravnanjem G. Mi-
hailja Markovića sledi sa svojim predstavama u
mjestnom kazalištu. Prošlog petka t. j. drugu večer,
dalo je „Radosti svoga doma“ pred vrlo slabo po-
sjednocem kućom, a u sobota liepu dramu „Zena iz
naroda“ pred manje brojnom publikom. Družina dosta
liepo zadovoljava, pa ako je prvih večeri bila
loše sree s prihodom, pripisat je to u prvom redu
dosta osjetljivoj studeni onih dana, koja se u kaza-
lištu ni najmanje ne ublažuje. Ali je ipak dosta
krijivje i u nehalstvu onih, koji bi inače mogli, da
polaze kazalište i kojima je studen ili što drugo
više dobra izprika. Po gradu se dosta to nehalstvo
zigosalo, i to kao da je dielovalo, jer u nedjelju
večer za predstave „Grančičara“ kazalište je dosta
dobro bilo izpunjeno, a isto tako i u sriedu i u čet-
vrtak za predstava „U ludnici“, „Zlatarevo zlato“.

— Družina Markovića kani dati još šest predsta-
va, među kojima i Gorkijevu dramu „Na dnu ži-
vota“. — Nadat se je, da će imat preko tih pred-
stava sve više odaziva u publici, jer to ona zaslu-
žuje i jer se to napokon može očekivati u Šibe-
niku.

Gorkoga komad „Na dnu života“ prikazata je
družina g. Markovića vrlo liepo. Dokazata je, da je
one značajne tipove marno prončila. — U nedjelju
je također svakoga zadovoljio komad „Giganski
svatovi“, a u utork „Objesjen orkvenjak“ izazvao je
obči smieh. Igralo se također liepo.

Čujemo, da će čivena hrv. umjetnica g. Ru-
žička Strozzi doći u Šibenik, da se za koji dan pri-
druži društvu g. Markovića. Dok tu viest s radošću
bližujemo, očekujemo, da će takom prilikom hrvat.
obćinstvo počastiti svietlu umjetnicu, prisustvujuć
sto brojne njezinim predstavama.

U splitskoj „Slobodi“ naziva se naš list
organom Dr. Dulibića, koji da zagovara e se saoske
blagajne pridruže ljubljanskoj svezi.

Na ovo moramo izjaviti da to naš list nije
zagovarao, nego je razmatrao i opravdao zašto to
čine, i zašto je potrebno da učine neke naše blagaj-
ne.

Naše razlaganje bilo je temeljeno na izkustvu
i poznavanju naših prilika. Ako se te prilike poboljš-
aju, ako se pokaze mogućnost saveza, koji bi bio

pravi savez, mi ćemo biti prvi koji ćemo ga za-
govarati. Za današnje prilike ta mogućnost još ne
postoji, kako smo razmatrali u članicima, koje pi-
šac „Slobode“ nije mogao shvatiti, jer po svojoj
prilici i ne zna, niti se bavio poslovanjem u kojoj bla-
gajni, a u predjelima gdje je ostaknena novca.

Što se tiče Zemaljskog Odbora prim-
Dr. Dulibića:

„Citam u „Slobodi“ neko zadirkivanje
vatu kao da bi Zemal. Odbor i ja zagovara-
se naše saoske blagajne pridruže zadrudnoj svezi u
Ljubljani. Ovo nije istina, jer i ja kao referent u
poslu podjele zajmova iz blagajničkih protičaka zem-
aljske zaklade i moji ovdasnji drugovi radimo oko
toga da se u Dalmaciji osnuje savez naših saoskih
blagajna i gospodarskih zadruga. S toga nismo u
svoje doba prihvatili ponudu zadrudne sveze u Lju-
bljani, koja je bila pripravna udjeljivati zajmove iz
naše dotacije uz 3 1/4 po sto, izplatujuć zemaljskoj
Zakladi 3 po sto, dočim dubrovačka banka dava te
zajmove su 4 po sto.

Ponudu zadrudne sveze obili smo s toga što
imacije ne bi se nikad kod nas došlo do organizaci-
je naših blagajna, dočim je sada stvar dobro upu-
ćena pa se nadamo, da ćemo našu svezu do skoro
ustanoviti.“

Istini na čast izjavljujemo da naš saradnik
V. Doričić, nije sastavljač dopisa iz Knina, koji su
u ovom listu izišli bilo o onomasihoj pošti, bilo o
uređenju rimokat groblja, dapače on nam nije ni-
kada nikakovih dopisa ni slao.

JAVNA ZAHVALA.

U težkoj nesreći, koja nas je zadesila smr-
ću naše ljubljene majke

KATE ud. NOVAK rođj. RAKIĆ

primila smo toliko dokaza toplog saušješća, da
nam nije moguće na svaki pojedinost posebno do-
vratiti. Svima, koji se nas tom tužnom prigo-
dom sjetile, ovim od svega sree harno zahval-
ljujemo. Osobitu pak hvalu izričemo Preč. Ka-
niku Don Vici Karadžioj, koji je milu pokojnicu
duhovno brižno keradio do posljednjeg trenutka,
a onda velenič. gg. ljčeničima Dr. Filipu Smol-
čiću i Dr. Mati Drinkoviću na požrtvovnoj lieč-
ničkoj njezi i brizi, kojom se zauzeše za neza-
boravnu pokojnicu. Svima, kojije uznemostjaše, da
nas tješe, svima, koji počastije usnuje uspomenu
bilo šiljanjem vienaca, duplira, bilo doprinosima
u dobrotvorne svrhe, bilo svojim prisustvom na
spirovodu, ovim još jednom iz dubine sree izra-
zujemo svoju vječitu zahvalnost.

Šibenik, 31 prosinca 1906.

Obitelj Novak

za se i za svu svojtu.

Zdravlje, najveći dar božji, na jednom
gubili ušljed smrtonosne upale na crievim,
nije bilo druge, već što prije podrvi se pou-
operaciji, koju tako sretno izvede, svojim vješt-
tačkim znanjem i umiećem poznati chirurg Dr.
Filip Colombani, privenac zemal. bolnice u Ši-
beniku, da sam danas podpuno zdrav.

Dakako dragom Bogu, davavocu svakog dara,
najsmjernije zahvaljujem, pa zatim Velenič. Dr.
F. Colombanu koji na sretno izvršenoj operaciji,
kofi na njegovoj zamiernoj požrtvovnosti i zau-
zeću tekom ciele bolesti i mojega boravka u šibe-
ničkoj bolnici. Također zahvaljujem Velenič.
Dr. Smolčiću i Dr. Katiću koji su pri operaci-
ji asistiral, kao što i vriednom Dr. Agustinu
Bitangi, kućnom liečniku, koji me je prvi opo-
zorio na pogibao i ukazao put spasenja mojega
života.

Dakla svoj Veleučenoj Gospodi od mene
zaslužena hvata i harnosti javno priznanje, a od
Gospodina Boga obilna plaća na oba svieta.

Imoeki na Božić 1906.

Iva Bariša Adžija žup. pomoćnik.

Još od G. 1895, dok sam kao žandar
službovao, osjetio sam upalu u crievima, koja
se je sve to više razvijala, dok sam napokon
bio na 6. listopada p. g. prisiljen podrvi se
operaciji koju mi je uprav vještaci izveo poznati
kirurg i primarni liečnik velenični Dr. Filip
Colombani, kojemu je najviše asistirao velenični
Dr. Filip Smolčić, uz kojega je također asi-
stirao liečnički kandidat gosp. Frane Dulibić, i
tim mi se zdravlje dosta poboljšalo. Toga radi
od sree im zahvaljujem, a osobito Dr. Colom-
banu.

Također haram sam i zahvalan veleučenom
Dr. Dujmu Čačić koji mi je prije operacije u
najtežim bolima u pomoć pritekao i boli ubla-
žio. Nipose pak zahvaljujem Dr. Filipu Smol-
čiću, koji me je prošloga ljeta od upale pluća
spasio i izliečio. Još jednom svima od mene
srdačna hvata a od Boga plaća.

Šibenik, 4 siječnja 1907.

Stjepan Dujmović.

Vlastnik, izdavalac i odgovorni urednik
PETAR PILIĆ.
Tisak: „Katoičke Hrvatske Tiskarne“.

